

mere værd, end at man har den bunden og kun har Renterne. Men desværre er en stor Del af Kongetienden ikke paa private Hænder, men derimod given til Klostre og Hospitaler og den Slags Institutioner, og de have ikke saa godt Raad til at undvære Pengene; alene Konverteringen af Legatmidlerne har i høj Grad gjort Stillingen vanskelig for dem. — Hvad Kirketienden angaar, saa tror jeg ikke, der kan være Tale om at gaa under de 24, naar man ikke vil gøre Indgreb i Ejendomsretten, thi det er ogsaa min Mening, som det blev udtalt af det ærede kongevalgte Medlem (Steffensen), der havde Ordet, at den mest farbare Vej vilde være den, at man baandlægger hele Kapitalen, og saa have de altsaa ikke Kapitalen til fri Disposition, men der kan da efter min Mening ikke være Tale om at gaa ned under de 24. I Loven af 1894 er der bestemt, at der skal lægges en Sum hen, som Tiendekommissæren bestemmer, og hvis det ikke slaar til, falder man tilbage paa Danske Lov, hvorefter Sognemændene skulle restaurere Kirken. Men saadanne Forhold ville ganske naturligt føre til et af to, enten at man bliver ubillig over for Sognemændene, der først have betalt deres Tiende og saa komme til at betale igen, eller ogsaa er samvittighedsfuld over for dem og lægger en saa stor Sum hen til Kirkernes Vedligeholdelse, at Tiendeejeren ingen Ting faar, og saa er han ringere stillet, end om han havde hele Kapitalen baandlagt, thi det vil da blive omtrent det samme, som hvis man vilde sige: Det, der er lagt hen, skal bruges, enten det er nødvendigt eller ikke. Jeg tror, at naar Tiendejerne forstaa deres eget Tary, ville de foretrække at baandlægge det hele fremfor at komme ind paa denne Vej. Og den Vej, som er anvist i Forslaget, er ganske umulig. Den gaar ud paa, at der bliver lagt en Sum hen, men slaar den ikke til, skal Sognet ingen Ting gøre, og Kirketiendeejeren heller ikke gøre noget — der staar heller ikke noget om, at Staten skal gøre noget, med andre Ord, Kirken kan staa og forfalde. Saa maa man i hvert Tilfælde prøve at faa en Bestemmelse om, at det skulde falde tilbage paa Staten, men det er en overmaade farlig Vej, jeg slet ikke kan tilraade. Om det kan lykkes at faa Beboerne til at købe deres Tiende gennem en Tvansaflysningslov paa den Maade, at de selv skulde holde Kirkerne vedlige, har jeg ikke rigtig Rede paa, det er vist overmaade vanskeligt. Jeg tror ikke, at der er nogen bedre Vej end den, at hele Tien-

den bliver baandlagt, og Ejeren kun faar Renterne, og dem faar han ikke, før han kan fremlægge Attest for, at hans Kirke er vel vedligeholdt, saa han vinder ikke meget ved den Transaktion, og han maa derfor have fuld Erstatning.

Hvad Præstetienden angaar, tillader jeg mig at gøre opmærksom paa, at der jo ikke er nogen Tiendeskat paa Præstetienden, og at den derfor bør multipliceres med 25, naar man multiplicerer de andre med 24, hvis Præsterne skulde have det samme Beløb som de andre Tiendeejere. Men det er ikke det værste. Det værste er dette, at de langt fra faa de samme Goder som de andre Tiendeejere, thi deres Penge skulde kun forrentes med $3\frac{1}{4}$ pCt., de miste altsaa $\frac{3}{4}$ pCt. og komme paa den Maade til i Løbet af ca. 50 Aar selv at betale deres Tiende. Det er ogsaa det sorte Punkt i den nuværende Lov. Den nuværende Lov af 1894 gaar ud paa det, at Ejeren nok skal betale 4 pCt., men Præsterne faa kun $3\frac{1}{2}$, den halve Procent lægges hen til Afdrag, saaledes at Summen kan være betalt i Løbet af 50 Aar. Vi prøvede paa i sidste Øjeblik i Landstinget at faa Præstetienden ind under de almindelige Regler, saa at Præsterne fik de 4 pCt., men Forslaget faldt med en kneben Majoritet, men med den udtrykkelige Begrundelse, at det var, fordi det var i sidste Øjeblik, og man ikke kendte Folketingets Stilling, i og for sig fandt man Kravet fuldstændig berettiget, og jeg føler mig overbevist om, at naar Landstinget faar Tid til at overveje denne Sag, og der ikke foreligger disse ekstraordinære Forhold som den Gang, vil det høje Ting være enig med mig i, at der ikke er Grund til at berøve Præsterne $\frac{1}{3}$ af deres Indtægt i dette Øjeblik, da deres økonomiske Stilling er alt andet end lys; saa det maa absolut forandres. Om man vil multiplicere med 24 eller 25, skal jeg ikke komme ind paa, men det maa i hvert Fald forandres, saa at de faa den fulde Rente af Pengene, og Staten altsaa der træder hjælpende til ligesom ved de andre Tiender. Jeg skal gøre opmærksom paa, at de allerfleste Præster ikke i og for sig ønske Præstetienden afløst, de gaar ud fra den samme Betragtning som den højtærede Landbrugsminister, at Pengene i det lange Løb altid tabe i Værdi, og de betragte Tienden som en sikker Indtægt for Kirken og ville hellere finde sig i den Ubehagelighed, der er forbunden med den, end udsætte Kirken for, at den en Gang om længere Tid staar og mangler den nødvendige Kapital. Saa det er ikke